

Vastaanottaja

Heinolan kaupunginhallitus

Muutoksenhaunainen päätös

Heinolan kaupunginvaltuusto 05.09.2022 § 36

Valittaja

Pro Heinola ry, Matti Seppä

LAUSUNTOPYYNTÖ

Hämeenlinnan hallinto-oikeus kehottaa oheisen valituksen johdosta antamaan lausunnon tai, mikäli hallintosääntö sitä edellyttää, hankkimaan valtuuston lausunnon.

Lausunnossa tulee antaa selostus asiasta, vastata oikeudenkäynnin osapuolen esittämiin vaatimuksiin ja niiden perusteluihin sekä lausua esitetystä selvityksestä.

Mukaan pyydetään liittämään jäljennökset kaikista valituksenalaisen päätöksen perusteena olevista asiakirjoista sekä

- valituksenalaisen päätöksen tekoaikana voimassa ollut kunnan hallintosääntö.

Lausunto ja asiakirjat on toimitettava hallinto-oikeudelle **viimeistään 16.11.2022.**

Tätä lähetettä tai sen liitteitä ei tarvitse palauttaa. Mikäli mahdollista, pyydämme toimittamaan lausunnon ja pyydetyt asiakirjat sähköisesti virastopostiin hameenlinna.hao@oikeus.fi. Sähköisesti lähetettyjä asiakirjoja ei tarvitse lähettää lisäksi postitse. Jos jäljennökset hallinto-oikeuden lähettämistä valitusasiakirjoista on oheistettu lausunnon antamista koskevan päätöspöytäkirjan liitteeksi, pyydämme, että näitä jäljennöksiä ei lähetetä hallinto-oikeuteen.

Katja Rytilahti

hallinto-oikeustuomari

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden yhteystiedot

Postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 HÄMEENLINNA

Käyntiosoite: Arvi Kariston katu 5, 13100 HÄMEENLINNA

Puhelinnumero: 029 56 42210

Faksi: 029 56 42269

Sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Sähköinen asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Puhelujen hintatiedot: 029 56 –alkuisiin numeroihin soitettaessa puheluista peritään vain soittajan oman operaattorin sopimuksen mukainen paikallisverkko- tai matkapuhelinmaksu.

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla

<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/hameenlinnanhallinto-oikeus/fi/>

Lähtettäjä: MS Ky <mseppaky@dnainternet.net>
Lähetetty: maanantai 10. lokakuuta 2022 15.11
Vastaanottaja: HAO Hämeenlinna
Aihe: Valitus / Kantelu. kunnallisvalitus - hallintovalitus
Liitteet: HMLHAO, kv 5.9.2022 § 36 .pdf; KV 5.9.2022 § 36.pdf

Hei

Liitteenä on Heinolan kaupunginvaltuuston päätös SOTE-kiinteistöistä sekä Pro Heinola ry:n muutoksenhaku päätökseen Valtuuston päätöksestä on annettu valitusosoitus vain hallintovalituksen tekemistä varten.

Pro Heinola ry

*Matti Seppä puheenjohtaja
Savontie 13 A 1, 18100 Heinola
mseppaky@dnainternet.net
040 8218651*

Hämeenlinnan hallinto-oikeus
hameenlinna.hao@oikeus.fi

Kunnallisvalitus / kantelu

Asia: Heinolan kaupunginvaltuuston päätös 5.9.2022 § 36

§ 36 Sosiaali- ja terveystoimen kiinteistöjen myynti, Terveyskeskus ja Palvelukeskus Hopea-
silta

valt 05.09.2022 § 36

761/02.07.00/2022

Pöytäkirja tarkistettu 8.9.2022

Vaatus:

1. Kaupunginvaltuuston päätös on kumottava kuntalain ja Heinolan kaupungin päätöksente-
koa ohjaavien normien ja kaupungin strategian vastaisena.
2. Heinolan kaupunginvaltuuston päätöksestä on voitava tehdä kunnallisvalitus hallintovali-
tuksen sijaan.
3. Muutoksenhakuaikaa pyydetään jatkamaan kahdella viikolla yksityiskohtaisemman valituk-
sen laatimiseksi.
4. Pyydämme myös, että hallinto-oikeus kieltää kaupunginvaltuuston päätöksen toimeenpa-
non, kunnes valituksemme / kantelumme on tutkittu.

Perustelut:

1.

Kaupunginvaltuusto on päättänyt myydä kaupunginomistamat terveystoimen sairaalaraken-
nuksen KOY Terveystoimen toimitilat IV:lle ja Palvelukeskus Hopeasillan Suomen Hoiva ja
Asunto Oy:lle.

Valtuuston päätöksen asiakirjoissa on mainittu, että rakennuksien myynnin jälkeen raken-
nukset vuokrataan takaisin kaupungille ja että tontti ja määräala vuokrataan em. yhtiöille.

Tonttien vuokraaminen on päätöksessä todettu elinvoimalautakunnan tehtäväksi. Vuokraa-
misen siirtäminen elinvoimalautakunnan päätettäväksi perustuu hallintosääntöön, kaupun-
ginhallituksen toimintaohjeeseen ja elinvoimatoimen toimintaohjeeseen.

Perusteluja kaupunginvaltuuston päätöksessä ei ole mainittu rakennusten myyntiin liitty-
vinä.

Kaupunginvaltuuston toimivaltaisuuksia perustellaan päätöksessä vain hallintosäännön 7 §:llä
sekä kuntalain 14 ja 37 §:llä.

Rakennuksien takaisinvuokraus kuuluu elinvoimalautakunnan toimialaan ja sosiaali- ja ter-
veyslautakunnan toimialaan. Päätösvalta ei siis ensisijaisesti kuulu valtuustolle.

Kaupunginhallituksen toimintasäännön mukaan kaupunginhallitus päättää irtaimen omaisuuden myymisestä jos omaisuuden arvo on yli 300.000 euroa. Rakennuksien myynti ilman, että niiden omistusoikeus liittyy tonttien vuokrasopimukseen, on irtaimen omaisuuden myyntiä. Päättös ei siis kuulu valtuustolle.

2.

Valtuuston päätöksessä on ohitettu keskeisimmät normit, jotka ohjaavat päätöksentekoa. Edellä mainittujen normien lisäksi päätöksenteossa on huomioitava Heinolan kaupungin hankintaohjeet.

Hankintaohjeiden mukaan hankintapäätöksistä voidaan tehdä oikaisuvaatimus tai valituskelpoinen päätös.

Valtuuston päätös 5.9.2022 § 36 ei kaupunginvaltuuston mielestä ole valituskelpoinen, koska päätökseen on liitetty muutoksenhakuohje vain hallintovalitusta varten.

3.

Pyydämme kohteliaimmin, että Hämeenlinnan hallinto-oikeus jatkaa muutoksenhakumahdollisuutta kahdella viikolla ja myöntää yhdistyksellemme mahdollisuuden täydentää valitustamme; asiaa valmistelleen Pro Heinolan ry asiantuntijat eivät havainneet, että valtuuston päätöksestä on täysin poikkeuksellisesti kielletty kunnallisvalituksen tekeminen toimielimen päätöksestä, jossa kuitenkin kaikki kuntalaiset ovat asianosaisia.

Päätöksen liitteenä olevan kauppakirjan ”Kauppakirja Heinolan terveyskeskus – KOY Terveystuon toimilat IV – Sote-kiinteistöjen myynti” liitteen yhdistyksemme ei ole saanut tätä valituskirjelmää laadittaessa, joten jatkoajan myöntäminen on tämänkin johdosta tarpeellista.

Mainitut liitteet ovat seuraavat:

- Myyjän kaupparekisteriote ja valtuuston kokouksen pöytäkirja (päättös myynnistä)
- Ostajayhtiön kaupparekisteriote ja hallituksen kokouksen pöytäkirja (päättös ostosta)
- Kopio kaupan kohteen maanvuokrasopimuksesta
- Vuokratun kiinteistön lainhuutotodistus, rasiustodistus, kiinteistörekisteriote ja tonttikartta
- Vuokraoikeuden rasiustodistus
- Vuokratontin asemakaavakartta ja -määräykset
- Arvonlisäverolain 209 k ja l §:ien mukainen selvitys
- Myyjän ja ostajan välinen vuokrasopimus
- Listaus voimassa olevista vuokrasopimuksista sekä vuokralaisista
- Listaus kohteen huoltosopimuksista

Yhdistyksemme hakee myös oikaisuvaatimusta elinvoimalautakunnan päätökseen tontin ja määrääalan vuokraamisesta kv:n päätöksessä mainituille yhtiöille.

Heinolassa 10.9.2022

Pro Heinola ry

Matti Seppä, puheenjohtaja

Savontie 13 A 1

18100 Heinola

mseppaky@dnainternet.net

040 8218651

Liite: Kaupunginvaltuuston pöytäkirja 5.9.2022, tarkastettu 9.9.2022.

Muut liitteet ovat kaupungin verkkosivulla, jotka pyydämme saada tarvittaessa toimittaa myöhemmin paperisina:

[Kauppakirja Heinolan terveyskeskus - KOY Terveystenhuollon toimitilat IV - Sote-kiinteistöjen myynti](#)

[Vuokrasopimus Heinolan terveyskeskus - KOY Terveystenhuollon toimitilat IV - Sote-kiinteistöjen myynti](#)

[Maanvuokrasopimus Heinolan terveyskeskus - KOY Terveystenhuollon toimitilat IV - Sote-kiinteistöjen myynti](#)

[Vuokrasopimus Palvelutalo Hopeasilta- Suomen Hoiva ja Asunto Oy - Sote-kiinteistöjen myynti](#)

[Maanvuokrasopimus Palvelutalo Hopeasilta- Suomen Hoiva ja Asunto Oy - Sote-kiinteistöjen myynti](#)

[Kauppakirja Palvelutalo Hopeasilta 1.9.2022 - Suomen Hoiva ja Asunto Oy - Sote-kiinteistöjen myynti](#)

[Äänestysluettelo2021 - 2025 05092022](#)

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Hanna Hurmola-Remmi	Suomi.fi	08.09.2022 08:27:50 UTC+03:00
Niina Varjo	Suomi.fi	07.09.2022 12:30:48 UTC+03:00
Mika Leppälä	Suomi.fi	08.09.2022 08:25:54 UTC+03:00
Netta Malin	Suomi.fi	07.09.2022 12:32:19 UTC+03:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (49 sivua)

Kansilehden sivu 1/1

valtuusto**Aika**   **05.09.2022 klo 17:00 - 19:05****Käsittelyt asiat**

§	Otsikko	Sivu
Sisällysluettelo		
§ 36	Sosiaali- ja terveystoimen kiinteistöjen myynti, Terveyskeskus ja Palvelukeskus Hopeasilta	4
§ 37	Valtuustoaloite kotimaisen ruoan tarjoamisesta Heinolan kaupungin toimesta	12
§ 38	Valtuustoaloite paremmasta kouluruoasta Heinolan kouluissa	15
§ 39	Valtuustoaloite anonyymien rekrytoinnin käyttöönotosta	25
§ 40	Valtuustoaloite sosiaali- ja terveysalan perustutkintokoulutuksen järjestämisestä Salpauksen Heinolan kampuksella	27
§ 41	Eropyyntö luottamustoimesta	31
§ 42	Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet	33
§ 43	Vuoden 2021 Arviointikertomuksen vastineet	36
§ 44	Osavuosisikatsaus 1-6/2022	38
§ 45	Vuoden 2022 talousarvion muutokset	40
§ 46	Valtuustoaloitteet	43
§ 47	Ilmoitusasiat	44

valtuusto

Aika 05.09.2022 klo 17:00 - 19:05**Paikka** Valtuuston istuntosali**Osallistujat**

	Nimi	Tehtävä	Klo
Läsnä	Varjo Niina	puheenjohtaja	
	Riutta Heimo	1. varapuheenjohtaja	
	Rautkoski Mikko	2. varapuheenjohtaja	
	Arifullen Teppo	jäsen	
	Bonden Aimo	jäsen	
	Endén Hanna-Liisa	jäsen	
	Erkkilä Timo	jäsen	Poistui kokouksesta klo 17.05-17.53
	Gustafsson Jade	jäsen	
	Hallikas Mikko	jäsen	
	Heino Marko	jäsen	
	Heinonen Minna	jäsen	
	Huvinen Kimmo	jäsen	
	Jaakkola Ilkka	jäsen	
	Järvinen Kaija	jäsen	Poistui kokouksesta klo 18.34
	Kantanen Pekka	jäsen	
	Kasurinen Seija	jäsen	
	Kekkonen Kauko	jäsen	
	Koponen Sanna	jäsen	
	Kuusela Ville-Matti	jäsen	
	Lehmusvuori Taisto	jäsen	
	Lehtimäki Kirsi	jäsen	
	Leppälä Mika	jäsen	
	Malin Netta	jäsen	
	Mäentalo Mika	jäsen	
	Pynnönen Kai	jäsen	
	Qvintus Esa	jäsen	
	Rajajärvi Jouko	jäsen	
	Riikonen Pirjo	jäsen	
	Saari Henri	jäsen	
	Saittakari Seija	jäsen	
	Salminen Sami	jäsen	
	Simpanen Sallamaari	jäsen	
	Tiainen Erika	jäsen	
	Tähkänen Juha	jäsen	
	Vastamäki Jari	jäsen	
	Vesikko Tuomo	jäsen	
	Väli-Torala Venla	jäsen	
	Wafin Fuat	jäsen	
	Lehtokoski Anne	varajäsen	
	Peltonen Jorma	varajäsen	

Tämän pöytäkirja on sähköisesti allekirjoitettu

Salonen Juho	varajäsen
Krupula Arto	varajäsen
Saarinen Sami-Petteri	varajäsen

Poissa Aalto Liisa
Karppinen Sanna
Ruuth Jarmo
Salonen Harri
Vuorenniemi Jouko

Muu	Parkkonen Jari	kaupunginjohtaja	
	Hurmola-Remmi Hanna	pöytäkirjanpitäjä	
	Hepo-Oja Pirjo	hyvinvointijohtaja	
	Houhala Keijo	teknisen toimen johtaja,	
		ympäristöpäällikkö ota	
	Koski-Lukkari Liisa	elinvoimajohtaja	
	Mäkilä Heikki	hankejohtaja, asiantuntija §	Poistui kokouksesta
		36	klo 18.34
	Kujala Timo	IT-suunnittelija	

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Päätös: Kokous todettiin laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Käsitellyt asiat

36 - 47

Pöytäkirjan tarkastus

Päätös: Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Mika Leppälä ja Netta Malin.

Pöytäkirja yleisesti nähtävillä

Pöytäkirja on julkaistu Heinolan kaupungin verkkosivuilla www.heinola.fi viimeistä allekirjoitusta seuraavana arkipäivänä. (kts. allekirjoitusten yhteenvetosivu > <https://www.heinola.fi/kaupunki-ja-paatoksenteko/paatoksenteko/esityslistat-ja-poytakirjat/muutoksenhakuajan-nahtavana-olevat-sahkoisesti-allekirjoitetut-poytakirjat/>)

§ 36 Sosiaali- ja terveystoimen kiinteistöjen myynti, Terveyskeskus ja Palvelukeskus Hopeasilta

valt 05.09.2022 § 36

761/02.07.00/2022

Päätös

Ehdotukset hyväksyttiin äänestyksen jälkeen.

Keskustelun kuluessa valtuutettu Bonden esitti valtuutettu Tähkäsen kannattamana, että asia palautetaan valmisteluun.

Puheenjohtaja totesi, että koska asiasta käydyn keskustelun kuluessa on tehty asian palauttamista koskeva kannatettu esitys, on asiasta äänestettävä. Puheenjohtaja esitti, että tarvittava äänestys toimitetaan nimenhuutoäänestyksenä niin, että ne jotka kannattavat asian käsittelyn jatkamista äänestävät Jaa ja ne jotka kannattavat valtuutettu Bondenin tekemää esitystä äänestävät Ei.

Suoritetussa äänestyksessä annettiin

40 Jaa-ääntä ja
2 Ei ääntä

Puheenjohtaja totesi valtuuston äänin 40 vastaan 2 asian käsittelyn jatkamisen. Äänestysluettelo pöytäkirjan liitteenä.

Valtuutettu Erkkilä ilmoitti ennen asian käsittelyä olevansa esteellinen. Esteellisyysperusteita ei kuitenkaan ollut. Valtuutettu Erkkilä poistui kokouksesta klo 17.06 eikä osallistunut asian käsittelyyn.

Pöytäkirjan liitteenä kauppakirja- ja vuokrasopimusluonnokset.

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus ehdottaa valtuustolle, että se hyväksyy

1. KOy Terveystoimen toimitilat IV kanssa tehtävän kiinteistökaupan Terveyskeskuksesta, kaupantekohetkellä olevalla tasearvolla ja kauppakirjaluonnoksen mukaisin ehdoin
2. Suomen Hoiva ja Asunto Oy:n kanssa tehtävän kiinteistökaupan Palvelukeskus Hopeasillasta, ARA:n määrittelemällä luovutuskorvauksella kauppakirjaluonnoksen mukaisin ehdoin
3. osaltaan em. kiinteistökauppoihin liittyvät vuokrasopimukset ja muut asiaan liittyvät sopimukset.

Maanvuokrasopimuksista päätetään erikseen elinvoimalautakunnassa.

Kaupunginhallitukselle ja valmistelijoille annetaan oikeus tehdä kauppakirjaan ja muihin sopimuksiin ja asiakirjoihin tarvittavia korjauksia ja tarkennuksia siltä osin, kun olennaiset periaatteet eivät muutu.

Toimivalta Heinolan kaupungin hallintosääntö 7 §, Kuntalaki 14 § ja 37 §

Valmistelija hankejohtaja Heikki Mäkilä
puh. 044 769 4141, etunimi.sukunimi@heinola.fi

Valmistelu Esityslistan liitteenä Terveyskeskuksen ja Palvelukeskus Hopeasillan kauppakirja-, vuokrasopimus- ja maanvuokraopimusluonnokset.

Tiedoksianto virallinen ote ostaja
sähköposti hankejohtaja
teknisen toimen johtaja
talousjohtaja

khall 29.08.2022 § 141

Päätös Ehdotukset hyväksyttiin. Kauppakirja- ja sopimusluonnokset pöytäkirjan liitteenä.

Esittelijä kaupunginjohtaja Parkkonen, Jari

Päätösehdotus Kaupunginhallitus ehdottaa valtuustolle, että se hyväksyy

1. Koy Terveystenhuollon toimitilat IV kanssa tehtävän kiinteistökaupan Terveyskeskuksesta, kaupantekohetkellä olevalla tasearvolla ja kauppakirjaluonnoksen mukaisin ehdoin

2. Suomen Hoiva ja Asunto Oy:n kanssa tehtävän kiinteistökaupan Palvelukeskus Hopeasillasta, ARA:n määrittelemällä luovutuskorvauksella kauppakirjaluonnoksen mukaisin ehdoin

3. osaltaan em. kiinteistökauppoihin liittyvät vuokrasopimukset ja muut asiaan liittyvät sopimukset.

Maanvuokrasopimuksista päätetään erikseen elinvoimalautakunnassa.

Kaupunginhallitukselle ja valmistelijoille annetaan oikeus tehdä

kauppakirjaan ja muihin sopimuksiin ja asiakirjoihin tarvittavia korjauksia ja tarkennuksia siltä osin, kun olennaiset periaatteet eivät muutu.

Toimivalta

Heinolan kaupungin hallintosääntö 7 §, Kuntalaki 14 § ja 37 §

Valmistelija

hankejohtaja Heikki Mäkilä
puh. 044 769 4141, etunimi.sukunimi@heinola.fi

Valmistelu

Yleistä

Heinolan kaupunkistrategian yksi neljästä päämäärästä on kestävä talous. Siihen liittyviä tavoitteita ovat velkamäärän vähentäminen, käyttötalouden tasapaino ja kasvua tukevat tulevaisuusinvestoinnit. Tulevaisuusinvestointeja ei voi tehdä, ellei taloudessa ole niiden tekemiseen pelivaraa.

Hyvinvointialueuudistuksen myötä sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä pelastustoimen järjestämisvastuu ja niiden kustannukset siirretään kunnilta valtiolle. Kunnilta vähennetään mm. peruspalveluiden valtionosuuksia ja kunnallisverotuloja. Näiden vuoksi kuntien taloudellinen liikkumavara pienenee erityisesti, jos kunta on velkaantunut.

Heinolan kaupungin velkamäärä on kasvanut sen uudistaessa palveluverkkoaan. Kaupunginhallitus onkin linjannut muun muassa käsitellessään kiinteistötyöryhmän raporttia tammikuussa 2020, että tarpeettomista kiinteistöistä on pyrittävä hankkiutumaan eroon. Useille myyntilistalla oleville kiinteistöille onkin jo löytynyt ostaja. Myyntien seurauksena on parhaimmillaan myyntitulojen lisäksi niiden korjausvelasta eroon pääseminen, kiinteistöjen ylläpitokustannusten siirtyminen pois kaupungilta, maanvuokra- ja kiinteistöverotuottojen kasvu ja myös uudet investoinnit ja työpaikat. Toisin sanoen alussa mainittuun strategiseen päämäärään pyritään kiinteistöjä myymällä, monien muiden toimenpiteiden lisäksi.

Niin kutsutut sote-kiinteistöt ovat sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen kiinteistöjä. Hyvinvointialueuudistuksessa hyvinvointialue vuokraa kunnilta niiden omistukseen jäävät sote-kiinteistöt määräajaksi. Myös kuntien sote-palveluihin liittyvät sopimukset siirtyvät hyvinvointialueille. Tällaisia sopimuksia voivat olla myös kuntien myymien ja itselleen takaisin vuokraamien sote-kiinteistöjen vuokrasopimukset. Edellytyksenä on kuitenkin, että tällaisista järjestelyistä on keskusteltu hyvinvointialueen kanssa, ja sopimusten hinnat noudattavat valtioneuvoston 7.4.2022 antaman asetuksen (VM/2022/57) hyvinvointialueen käyttöön tulevien rakennusten vuokrahintojen määrittystä.

Vaihtoehtovertailu

Kaupunki on tutkinut mahdollisuuksia myydä sote-kiinteistöistään erityisesti terveyskeskusrakennusta ja Hopeasillan palvelukotia. Suomen Toimitila Oy:lle annettiin toimeksianto etsiä kyseisille kiinteistöille ostaja. Kaupunki on saanut yhden tarjouksen, joka käsittää molemmat kiinteistöt.

Neuvotteluprosessi on tarjonnut hyvän mahdollisuuden kaupungin vaihtoehtojen vertailuun. Kuntaliiton mukaan kunnilla on seuraavanlaisia mahdollisuuksia toimia sote-kiinteistöjensä kanssa:

1. Kunnan sote-tilat pidetään kunnan omistuksessa. Tämä tulee edellyttämään yhtiöittämistä. Näitä tiloja voi vuokrata sote-käyttöön osittain tai kokonaan hyvinvointialueelle tai muille toimijoille, tai etsiä niille tai maapohjalle muuta käyttöä.
2. Kunnan sote-tilat myydään osittain tai kokonaan hyvinvointialueelle. Tämä vaihtoehto on lähinnä teoreettinen, koska esimerkiksi Hollolan kunnan tarjottua sote-keskustaan hyvinvointialueen ostettavaksi, hyvinvointialue vastasi, ettei ostovaihtoehto ole heille perusteltu, vaan vuokrasopimukset ovat tarkoituksenmukaisia toiminnan järjestämisvastuun kannalta. Pelastustoimen kiinteistöjen osalta tilanne on erilainen. Hyvinvointialueen johdolla on kevään 2022 aikana käyty neuvotteluja mallista, jossa hyvinvointialue ostaa kuntien pelastustoimen kiinteistöt. Hyvinvointialueen valtuusto käsittelee asiaa ennakkotiedon mukaan syyskuun kokouksessa.
3. Kunnan sote-tilat myydään yksityisille. Tämä vaihtoehto sopii hyvinvointialueelle. Esimerkiksi Hollolan sote-keskuspäätöksensä yhteydessä hyvinvointialueen aluehallitus lausui, ettei Hollolan kunnalla ole estettä tarjota kiinteistöä ostettavaksi muille tahoille. Näin on siis mahdollista toimia myös Heinolassa. Jos tavoitteena on tehdä tilojen takaisinvuokraussopimus, joka siirtyisi hyvinvointialueelle, on tästä kuitenkin neuvoteltava hyvinvointialueen kanssa.

Näistä esillä olevista vaihtoehtoista terveyskeskuskiinteistöä ja Hopeasilltaa ajatellen todelliset vaihtoehdot ovat edellä kuvatun mukaan vaihtoehdot 1 ja 3, koska myynti hyvinvointialueelle ei tule kysymykseen. Ykköskohdan osalta ei ole realistista tavoitella muuta kuin vuokraamista hyvinvointialueelle, koska muita vuokralaisia ei ole näköpiirissä.

Kiteytetysti kaupunki voi siis pitää ja ennen pitkää yhtiöittää kyseiset kiinteistöt ja neuvotella niistä vuokrasopimukset hyvinvointialueen kanssa tai myydä ne yksityisille, joiden vastuulla kiinteistöt ja niihin liittyvä tilojen vuokraus on.

Jos kaupunki päättää pitää kyseiset kiinteistöt omistuksessaan, soteuudistuksen voimaantulon 22 §:n mukaan kunta vuokraa hyvinvointialueelle 3+1 vuoden siirtymäajaksi omistamansa toimitilat,

joissa se järjestää sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita. Vuokrataso näissä tiloissa määräytyy voimaantulain 22 §:n ja valtioneuvoston asetuksen mukaisesti. Hyvinvointialueen vastuulle siirtyviin kuntaa sitoviin toimitilojen vuokrasopimuksiin sovelletaan voimaantulain 25 §:ä. Sen mukaan hyvinvointialueelle siirtyvät sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämiseen liittyvät sopimukset 1. päivästä tammikuuta 2023, jolleivät hyvinvointialue ja kunta toisin sovi.

Toimitilojen vuokraaminen on lähtökohtaisesti markkinoilla tapahtuvaa toimintaa, joka on yhtiöittämisvelvollisuuden piirissä sote- ja pelastustoimen järjestämisvastuun siirryttyä pois kuntien vastuulta.

Sote-rakennuksia koskee myös rajoituslaki. Lain tarkoituksena on rajoittaa tarpeettomia investointeja, investointeihin rinnastettavia vuokra- ja käyttöoikeussopimuksia, laajoja palveluiden ulkoistamissopimuksia ja muita pitkäaikaisia rakennusten ja toimitilojen vuokra- ja käyttöoikeussopimuksia. Laki koskee sote-toimitiloja, ei pelastustoimen toimitiloja. Laki rajoittaa investointeja, ei kuntien toimitilojen myyntiä. Rajoituslain mukainen irtisanomisehto on sisällytettävä uusiin ja vuoden 2023 jälkeen voimassa oleviin rakennusten ja toimitilojen vuokra- tai muuta käyttöoikeutta koskeviin sopimuksiin. Irtisanomisehto on sisällytettävä myös vanhoihin sopimuksiin, jos niitä olennaisilta osin muutetaan (esimerkiksi kun sovitaan vuokran korotuksista tai sopimuskohteen tai laajuuden muutoksista). Hyvinvointialueella on oikeus irtisanoa sopimukset irtisanomisehdon perusteella vuosien 2024 tai 2025 aikana ja irtisanomisaika on 12 kk. Soteuudistuksen toimitiloja koskeva lainsäädäntö muuttaa jatkossa kuntien roolia sote- ja pelastustoimen omistajina. Näiden toimitilojen osalta kunnalle jää vain kiinteistösijoittajan rooli mahdollisine kiinteistöriskeineen.

Jos kaupunki siis päättää pitää terveyskeskuksen ja Hopeasillan itsellään, sen ensisijainen mahdollisuus on vuokrata ne hyvinvointialueelle. Varmuutta sopimuksen jatkumiseen kolmea tai neljää vuotta pidemmäksi aikaa ei ole. Hyvinvointialueen on pyrittävä optimoimaan palveluverkkoaan, eikä se siksi lähtökohtaisesti sitoudu tiettyihin tiloihin lakisääteistä pidemmäksi aikaa. Kiinteistösijoittajana kaupunki ei toimisi välttämättä kunnan perustehtävän mukaisesti. Kiinteistöjen omistajana ja hyvinvointialueen vuokranantajana kaupunki olisi myös velvollinen tarjoamaan hyvinvointialueelle sellaiset tilat kuin se tarvitsee, mikä voi tarkoittaa merkittäviäkin investointeja ilman varmuutta pitkäkestoisesta sopimuksesta. Omistamiseen liittyy siksi huomattavia riskejä. Vuokratasoakaan kaupunki ei voi asettaa vapaasti, vaan sitä määrittää valtioneuvoston asetus.

Jos kaupunki myy puheena olevat kiinteistöt yksityiselle, mainitut riskit siirtyvät ostajalle. Kaupungin näkökulmasta oleellisia asioita ovat ennen kaikkea kiinteistöjen kauppahinnat sekä maanvuokratulot

ja myös kiinteistöverotulot. Kauppahinnan merkitys korostuu yhtäältä siksi, että kyseinen tulo syntyy pääosin heti, mutta myös siksi, että myyntihinnan alittaessa tasearvon, syntyy kaupungille tulosvaikutteinen alaskirjaus.

Kaupungin saamaan ostotarjoukseen sisältyy ehto, että kaupunki tekee takaisinvuokraussopimuksen kiinteistöistä. Järjestelyn tarkoituksena on saada aikaan sopimukset, jotka siirtyisivät vuoden 2023 alusta hyvinvointialueelle. Tämä on myös kaupungin näkökulmasta edellytys, ts. kaupunki ei luonnollisesti voi jäädä ostajan vuokralaiseksi vuoden 2022 jälkeen. Kaupungin kannalta olisi selkeää, että takaisinvuokraussopimusta ei tarvittaisi, mutta vaihtoehtona on, että ostaja joutuisi neuvottelemaan yksityisenä toimijana suoraan hyvinvointialueen kanssa tilanteessa, jossa hyvinvointialue on juuri käynnistämässä operatiivista toimintaansa ilman voimaannpanolain tuomaa varmuutta sopimuksesta, ja sekä kiinteistön osto kaupungilta että vuokrasopimusten teko hyvinvointialueen kanssa pitäisi pystyä synkronoimaan keskenään. Takaisinvuokraussopimuksella eliminoidaan huomattavasti tätä mutkikkautta.

Vaihtoehtojen – kiinteistöjen pitämisen ja myymisen – taloudellisessa vertailussa on käytetty neuvoteltuun sopimuskokonaisuuteen tehtyä vertailulaskelmaa. Sekä terveyskeskuskiinteistön että Hopeasillan myynti-, vuokra- ja muiden kertaluontoisten ja vuotuisten tulojen ja menojen ja muiden erien (esim. lainat, mahdolliset alaskirjaukset jne.) nykyarvojen vertailu eri laskentakorkotasolla antaa luotettavan kuvan erilaisten skenaarioiden vaikutuksista kaupunkitalouteen. Samalla on luontevaa arvioida vaihtoehtojen riskejä, kuten mahdollisten korjaus- tai muiden tulevien investointien vaikutusta tai sopimusten keston vaikutuksia siihen, onko omistaminen vai myyminen parempi vaihtoehto.

Torikatu 13, Terveyskeskus

Osoitteessa Torikatu 13 sijaitsevan terveyskeskuksen (kiinteistötunnus 111-2-12-8) kauppahinta on valmistellun sopimuksen mukaan rakennuksen tasearvo kaupantekohetkellä. Tasearvo 30.9.2022 on noin 7,8 miljoonaa euroa. Kauppasumma maksetaan kahdessa erässä, 70 % kaupanteon yhteydessä ja 30 % vuoden 2024 loppuun mennessä. Ostaja suorittaa maksuajalle korkoa, joka on 12 kk:n Euribor + 2 %-yksikköä. Kaupunki saa vakuuden kyseiselle saatavalle. Kiinteistöstä saatavan kiinteistöverotulon arvioidaan olevan 130 000 euroa vuodessa. Kiinteistöveron vuotuisen suuruuteen vaikuttaa ikävähennys.

Vuokrasopimuksen, jolla kaupunki vuokraa kiinteistön takaisin, kokonaisvuokra koostuu pääomavuokrasta ja ylläpitovuokrasta, joiden määrittely perustuu valtioneuvoston asetukseen 27/2022. Pääomavuokra on 105 696 €/kk (alv 0 %) ja sitä tarkistetaan

elinkustannusindeksin muutoksen perusteella. Ylläpitovuokran suuruus on 60 318 €/kk (alv 0 %). Se ei sisällä sähköenergian eikä sen siirron kustannuksia, koska vuokralaisella on vahvempi asema neuvotella sähkö Sopimuksista. Vuokrasopimuksen kesto on 10 vuotta ja on sen jälkeen voimassa toistaiseksi 12 kk irtisanomisajalla.

Maanvuokrasopimus on voimassa vuoden 2034 loppuun, minkä jälkeen se on mahdollista uusida viideksi vuodeksi kerrallaan. Vuokran suuruus on 60 000 euroa vuodessa, ja se on sidottu elinkustannusindeksiin.

Rullantie 12, Hopeasillan palvelukeskus

Osoitteessa Rullantie 12 sijaitsevan Hopeasillan palvelukeskuksen (kiinteistötunnus 111-6-37-1) kauppahinnan määrittämistä rajoittaa Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA. ARA:n päättämä luovutuskorvaus on 4 176 264 euroa. Hopeasillan tasearvo on noin 4,72 miljoonaa euroa, joten kaupasta syntyy näiden erotuksen mukainen alaskirjaus. Kaupunki on ottanut kohteen rahoittamiseen 1,5 miljoonan euron korkotukilainan, jonka lyhentämätön osa siirtyy ostajan vastuulle. Tämänhetkinen jäljellä oleva lainasumma on 1 370 000 euroa.

Vuokrasopimuksen, jolla kaupunki vuokraa kiinteistön takaisin, kokonaisvuokra on 13,09 €/h-m² (huoneistoala), johon lisätään arvonlisävero. Vuokrakausi päättyy 31.12.2027, minkä jälkeen se jatkuu toistaiseksi voimassaolevana.

Maanvuokrasopimus on voimassa vuoden 2062 loppuun. Vuokrasumma on 22 500 €/v ja on sidottu elinkustannusindeksiin.

Näiden sopimusten ehdoilla ja kyseisten kiinteistöjen toteutuneiden ylläpitokustannusten perusteella on ilmeistä, että kiinteistöjen myyminen on kaupungille huomattavan riskitön ja kokonaistaloudellinen vaihtoehto verrattuna siihen, että kaupunki pitäisi kiinteistöt omistuksessaan. Vain tilateessa, jossa vuokrasopimukset jatkuisivat huomattavan pitkään eikä edes korjausinvestointeja tarvittaisi, omistaminen yltäisi hiukan parempaan tulokseen.

Sopimuksista on neuvoteltu Pertti Karjalaisen kanssa, jonka edustamat kaksi yhtiötä toimivat sopimusten osapuolina kaupungin kanssa. Valmistelun perusteella ehdotetaan sopimuskokonaisuuden hyväksymistä.

Liitteet

Kauppakirja Heinolan terveyskeskus - KOY Terveystenhuollon toimitilat IV - Sote-kiinteistöjen myynti
Vuokrasopimus Heinolan terveyskeskus - KOY Terveystenhuollon toimitilat IV - Sote-kiinteistöjen myynti
Maanvuokrasopimus Heinolan terveyskeskus - KOY Terveystenhuollon toimitilat IV - Sote-kiinteistöjen myynti
Vuokrasopimus Palvelutalo Hopeasilta- Suomen Hoiva ja Asunto Oy - Sote-kiinteistöjen myynti
Maanvuokrasopimus Palvelutalo Hopeasilta- Suomen Hoiva ja Asunto Oy - Sote-kiinteistöjen myynti
Kauppakirja Palvelutalo Hopeasilta - Suomen Hoiva ja Asunto Oy - Sote-kiinteistöjen myynti
Kauppakirja Palvelutalo Hopeasilta 1.9.2022 - Suomen Hoiva ja Asunto Oy - Sote-kiinteistöjen myynti
Äänestysluettelo2021 - 2025_ 05092022

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 36**Heinolan kaupunki****Valitusosoitus, hallintovalitus****Valitusoikeus ja valitusperusteet**

Hallintovalituksen saa tehdä asianosainen eli se, johon päätös kohdistuu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

Hallintovalituksen saa tehdä laillisuus- ja tarkoituksenmukaisuusperusteella.

Valitusviranomainen ja valitusaika

Hämeenlinnan hallinto-oikeus
Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna
sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi
fax: 029 564 2269
Valituksen voi tehdä myös asiointipalvelussa:
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän (7) päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, kolmen (3) päivän kuluttua sähköpostin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Valituskirjelmä

Valitus tehdään kirjallisesti. Valituskirjelmässä, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi sekä
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituskirjelmässä on ilmoitettava valittajan tai kirjelmän muun laatijan nimi ja kotikunta sekä postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta alkuperäisenä tai jäljennöksenä

- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on tarvittaessa liitettävä valtakirja (HLL 21 §).

Valitusasiakirjojen toimittaminen

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle valitusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan kuluessa.

Lisätietoja

Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetun lain (701/1993) nojalla muutoksenhakijalta peritään kulloinkin voimassa oleva oikeudenkäyntimaksu. Maksua ei kuitenkaan peritä eräissä em. laissa erikseen määritellyissä asioissa, kuten sosiaaliasioissa eikä julkisoikeudellista palvelusuhdetta, vaaleja, kunnallisverosta vapauttamista, valtion avustuksia tai julkisia maksuja koskevissa asioissa ja jos hallinto-oikeus muuttaa päätöstä muutoksenhakijan eduksi.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 37, § 38, § 39, § 40, § 41, § 43, § 44, § 46, § 47

Heinolan kaupunki

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVHhL 50 § 2 mom.)
- etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22§)

Muutoksenhakuohje koskee pykäliä: § 42, § 45**Heinolan kaupunki****Valitusosoitus, kunnallisvalitus****Valitusoikeus ja valitusperusteet**

Kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen sekä kunnan jäsen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitusviranomainen ja valitusaika

Hämeenlinnan hallinto-oikeus
Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna
sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi
fax: 029 564 2269
Valituksen voi tehdä myös asiointipalvelussa:
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Asianosaisten katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän (7) päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, kolmen (3) päivän kuluttua sähköpostin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan kaavan tai rakennusjärjestyksen hyväksymistä koskevan päätöksen katsotaan tulleen asianosaisten tietoon silloin, kun päätös on kuntalain 140 §:n mukaisesti julkaistu yleisessä tietoverkossa.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon 7 päivän kuluttua siitä, kun päätös on julkaistu yleisessä tietoverkossa.

Valituskirjelmä

Valitus tehdään kirjallisesti. Valituskirjelmässä, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi sekä
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituskirjelmässä on ilmoitettava valittajan tai kirjelmän muun laatijan nimi ja kotikunta sekä postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on tarvittaessa liitettävä valtakirja (HLL 21 §).

Valitusasiakirjojen toimittaminen

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle valitusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun 26 päivä tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan kuluessa.

Lisätietoja

Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetun lain (701/1993) nojalla muutoksenhakijalta peritään kulloinkin voimassa oleva oikeudenkäyntimaksu. Maksua ei kuitenkaan peritä eräissä em. laissa erikseen määritellyissä asioissa, kuten sosiaaliasioissa eikä julkisoikeudellista palvelusuhdetta, vaaleja, kunnallisverosta vapauttamista, valtion avustuksia tai julkisia maksuja koskevissa asioissa ja jos hallinto-oikeus muuttaa päätöstä muutoksenhakijan eduksi.

Lähetäjä: HAO Hämeenlinna
Lähetetty: tiistai 11. lokakuuta 2022 10.22
Vastaanottaja: 'MS Ky'
Aihe: VS: Valitus / Kantelu. kunnallisvalitus - hallintovalitus

Hei, valituksenne on vastaanotettu 10.10.2022 ja kirjattu asianumerolle 2269/2022.
Lisäaikaa valitusaikaa ei ole mahdollista antaa.

ystävällisin terveisin
Marjo Salonen
Hämeenlinnan hallinto-oikeus/kirjaamo
Raatihuoneenkatu 1
13100 HÄMEENLINNA
Puh. 029 564 2210
Faksi 029 564 2269
hameenlinna.hao@oikeus.fi